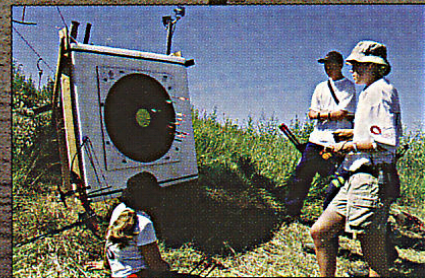
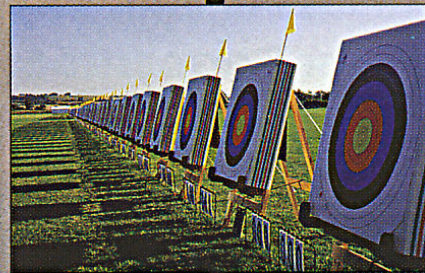

Tidskriften

BÅGSKYTTE

Årgång: 52 Nr 12 1999

Leif

Janson

Månadens reportage

Leif L Janson

FAKTA

Namn:	Leif Janson
Ålder:	59
Bor:	Kungsängen
Familj:	fru och tre barn
Började skjuta:	1952
Roligaste merit:	När jag vann JSM 1957
Skjuter med:	Yamaha EX, AFC-pilar
Senast sedda film:	Mulan med min dotter Jennifer 8 år.
Äter helst:	Fisk

Leif Janson är kanske internationellt den ledare som i bågskytteklubbar är mest känd. Sitter för närvarande i FITA:s styrelse för andra gången. Har tidigare även suttit i en utredningsgrupp med uppgift att förändra den olympiska rondan samt i fältskyttekommittén.

"OM MAN SYNS, FINNS MAN!"

Om idrottspolitik...

Jag intervjuar Leif på telefon och vi kommer snart in på hans "återtagna" plats i FITA:s styrelse där han nu sitter för andra gången. FITA:s styrelse består av 12 ledamöter. - Jag är en ganska fattig ledamot säger Leif och berättar att det i dom här sammanhangen är ganska vanligt med folk i internationella styrelser som har tid att engagera sig. Många är pensionerade eller har gott om pengar och därför kan lägga ner mycket tid och arbete.

- För att komma in i en internationell styrelse måste man bli känd och ta kontakt. Jag gjorde

mitt första VM redan 1959 och har även tävlat i många länder (9 stycken). Ofta har vi gemensamma problem och efter ett tag blir man igenkänd. Har man sedan många bra idéer kommer folk ihåg det.

Om lobyism...

Vad är det undrar jag och betyder det något?

- Ja, lobyismen är oerhört viktig, säger Leif. Det kan översättas med "korridorssnack", det handlar om att träffa folk och att komma med bra idéer, om man syns finns man. Att vara med och "bestämma" eller styra, verkar handla mycket om just det ordet, lobyism.

Bågskyttet har förändrats mycket i andra länder. Sverige har tappat tätpositionen på många plan t.ex. kunskapsmässigt, forskning och på prestationssidan. - Det stora "problemet" idag är att vi har en så stor bredd med många skjutstilar och därmed flera landslag. Detta tillsammans med att det internationella tävlingsprogrammet blivit allt större gör att resurserna inte räcker till för alla, i tennis spelar man bara tennis, säger Leif och fortsätter. - Inom många idrotter får dom aktiva betala mycket själva. I friidrotten har till exempel grenledaren i kula och diskus får 25 000 kronor/år till träningsläger, telefon, porto m.m., det blir inte mycket av det. För duktiga kastare som tränat och studerat i USA får ändå betala sina träningsläger själva när de kommer hem.

forts. på nästa sida...

- *Hur blir det då om compound kommer med på OS-programmet?*

- Vi kan ju bara spekulera i olika scenarior, säger Leif men det skulle kunna bli så här:

1. Eftersom vi inte kommer att få fler medaljer till Bågskyttet blir vi tvungna att stryka något ur vårt program, t.ex. lagtävlingen för att ta in compound istället.

2. Ett annat problem är att vi inte kommer att få ha fler skyttar till OS än 64 damer och 64 herrar. Vi kan således inte räkna med att kunna lägga till compoundskyttet till det program vi redan har så att vi får 128 skyttar där också.

Följden bli att vi då får dela upp antalet på två discipliner, dvs 32 herrar F + 32 herrar C och samma på damsidan.

Idag kan vi kvala in och skicka max 6 skyttar/land, tillkommer compound och vi skulle få 12 skyttar/land kommer vi att nå upp till 128-skyttar-staketet fortare, vilket i sin tur innebär färre nationer. Det innebär också att dom starka länderna kommer att dominera.

3. IOK har klart deklarerat att man vill ha in fler länder i den olympiska gemenskapen vilket öppnar för ett tredje scenario, nämligen att respektive land bara får skicka 1 eller 2 dam/herr per disciplin. Det skulle innebära att fler länder kan skicka deltagare.

4. Ett annat scenario är att compound ersätter fristilen.

Det finns säkert många som inte reflekterat över konsekvenserna säger Leif, vi skulle kanske "binda ris kring egen rygg".

Jag har själv suttit med i en grupp, tillsammans med Jim Easton och Don Lovo, som skulle förbättra ronderna i samband med att vi var ytterst nära att åka ur OS, men vi lyckades att vända den trenden, bland annat med den nya lagronden som jag faktiskt konstruerat grunderna till. Jag vet att det skulle bli problem om vi försökte ta bort den, IOK gillar vår lagtävling.

- *En annan fråga som dyker upp är hur olika uppfattningar om bågskyttets framtid det finns mellan olika länder och var makten finns?*

- Det är som natt och dag, säger Leif och fortsätter, vissa länder bedriver ren hobbyverksamhet medan andra vill ha extrema man-mot-man ronder. Sedan är det så att presidenten i internationella förbund har väldigt stor

makt och hans målsättning är att hålla bågskyttet i OS. Annars är det förstås dom stora länderna som man lyssnar till. USA, Italien, Frankrike, Korea.

Turkiet är ett exempel på länder som får ett allt större inflytande i takt med sina framgångar. I Frankrike finns ungefär 40 000 skyttar och man satsar hårt på klubbverksamheten med flera anställda tränare, det är klart att sådant ger resultat.

Vid ett möte med Riksidrottsförbundet berättade handbollsförbundet att länderna kring medelhavet hjälper varandra, samarbetar och ser till att mästerskapen hamnar i dom sydeuropeiska länderna.

Samma tendenser finns i bågskyttet där Frankrike och Italien har haft många mästerskap. Sådant stärker och drar med sig både ökade resurser och framgång.

Samtidigt har vi i Sverige haft på de JVM och Police and Fire Games på senare tid vilket är mycket viktigt.

Om utbildning...

- *Behövs utbildning?*

- Ja, vi kan ju välja. Hobbyverksamhet är ett val, alltid blir någon duktig. Vi har en hyfsad kunskap och fina traditioner. Men internationellt krävs mer och mer vilket i sin tur kräver kunskap även på bredden. Det ger fler chansen att utvecklas och att få ta del av vad som händer ute i världen.

- Jag har nyligen varit på golfens högre tränarutbildning. Den kostar 40 000/deltagare och pågår periodvis under 2 år. Har man inte den utbildningen kan man inte fungera som tränare på klubbnivå. Vårt system släpar efter lite, särskilt på den högre tränarutbildningen där det är svårt att få folk intresserade. Jag har under året rest runt till olika platser i landet, bland annat Sundsvall, Umeå och Oskarshamn (Örebro och Skåne står näst på programmet) där jag pratat om vad vi kan göra samt hållit en endagskurs. Ansvarig för detta i styrelsen är Börje Jonsson.

- *Är du nöjd med utbildningen i Sverige?*

- Nej. Jag är inte det. Vi har diskuterat att ha ämneskurser t.ex. mental träning, teknik, fysiologi osv. Utbildningssystemet måste passa in i vardagslivet. Om vi inte har tid att avsätta en hel helg eller en hel vecka som det var förr i tiden då måste vi hitta ett annat sätt att utbilda oss på.

Modellen att utbildningen sträcker sig över t.ex. 2 år och med korta utbildningsträffar under den perioden är vad jag tror mest på. Att få jobba med sin egen utveckling under en längre period med korta teori-tillfällen som stöd och inspiration ger bästa resultatet.

Om bågtillverkning...

Du har ju varit inblandad i tillverkning av bågar redan på 50-talet, hur började det?

– Det var Björn Bengtson som frågade eftersom vi bägge var ganska bra skyttar (Björn har 5 klassiska SM) och dessutom tillverkade egna pilar, det var 1957. Året efter vann Stig Tysell VM med "Björnbågen" som vi hade tillverkat, det var då det tog fart, samma år anställde vi två medarbetare. 1959 fick vi agentur för Eastonpilar.

På den tiden hade vi gjort oss ett namn med "Björnbågen", det måste man ha för att kunna ha en inhemsk tillverkning. Det tillsammans med bra maskiner, en god teknologi, marknadsföring och en kreativitet att hitta nya lösningar. Allt detta blir för dyrt för att det skall fungera idag. Efter hand kom den delbara bågen, handtagssektionen började göras i metall. I samma veva började jag att arbeta på SBF (nästa år är det 25 år sedan) och tillverkningen av Björnbågen lades ned.

Om Leif Janson...

- *Beskriv dig själv lite kort och din "bana" som aktiv skytt.*

- Målinriktad och koncentrerad är nog en ganska bra beskrivning. Jag började skjuta båge som 12-åring, jag köpte en stålbåge, det var 1952. 1954 gick jag med i Silverpilarna, min första klubb.

1955 vann jag min första tävling och 1957 vann jag JSM. Under 60-talet var det ett ganska långt hopp när inget större hände. Jag gifte mig ganska tidigt och arbetade mycket.

- 1974 började jag skjuta fristil och gjorde en del ganska bra resultat. 395 av 400 möjliga på en 20-måls jaktbana ansågs som ett fantastiskt resultat, idag skulle det motsvara 297p av 300 möjliga.

Min bästa individuella placering är 5:a på SM. Jag har även vunnit SM men då i 40-klassen, det var i Degeberga. Jag har också tävlat i 9 länder. Från 1990 har jag fram till i år inte tävlat någonting och nästa år blir jag veteran, tiden går fort säger Leif.

Om många järn i elden...

Nu är det bågskyttet som tar den mesta tiden, berättar Leif, men jag är också med i ett projekt tillsammans med IFK Göteborg som heter "Fotbollens Hemligheter" och som handlar om att lära ungdomar en bra teknik. Jag har också varit inblandad i Golf förbundets högre tränarutbildning med den mentala teknikens grunder och neurofysiologi. Jag har jobbat med ett 40-tal olika idrotter.

Om mätningar av muskelaktivitet...

Numera arbetar jag mycket tillsammans med min bror, som är elektromedicinare och jobbar med arbetsteknik i arbetsskadeförebyggande syfte. Vi undersöker vad som händer med muskelaktiviteten när vi skjuter. Det har blivit något av en hobby.

Leif var tidigt med i arbetet med dessa mätningar och även undertecknad har blivit "uppmätt" med elektroder på armarna, fast det var 1980 eller något sådant. Leif berättar att Sverige ligger i täten när det gäller just den här forskningen och att vi vet väldigt mycket mer i dag än för tjugo år sedan.

- Mitt mål har i det här arbete alltid varit att fråga mig "hur gör de bästa" och vi har gjort sk pilotstudier bland annat av Cho (OS-segrare-92) och Jenny för att överföra mätresultaten till träningsmetodik. Vi har också gjort studier på prestationsidrotter och på kenyanska löpare.

- I Sverige är vi bra på det här medan man i andra länder tittar på andra saker. I USA jobbar t.ex. Daniel M Landers med att undersöka vad som händer med hjärnans aktivitet (EEG) under koncentration. Det finns en hel del gemensamma drag när det handlar om att prestera och det som hela tiden återkommer är avslappning och balans.

Om framtiden...

På frågan vad Leif tycker om framtiden för svenskt bågskytte säger han att Sverige har en stor tradition i att se svenskar prestera, vilket "banar väg" för fler prestationer. Allt fler klubbar får allt bättre träningsmöjligheter. Det är viktigt, säger Leif, att inte bara skjuta utan att man lär sig något också, lite teori då och då ger en möjlighet att jobba med sin egen utveckling.

Samtidigt måste man konstatera att idrotten får allt mindre pengar att röra sig med. Kostnaderna ökar vilket är begränsande. Bågskytte är fortfarande förhållandevis billigt men det är viktigt att vi inte bara får jaga pengar i föreningen utan att vi kan koppla av, träna och göra det vi helst vill.

Om du fick bestämma allt...

- Då skulle jag satsa på fältskyttet, att skapa en folksport och att få fram tavelkyttar den vägen.

- Jag skulle också bygga fasta banor runt om i världen som i golfen dit alla fick komma.

- Poängräkning och tapetutformningen skulle jag jobba med så att det bättre passade compoundskyttet.

- Tavelskyttet skulle inte få ta så lång tid.

- Förbättra klubbarnas anläggningar för bättre tillgänglighet avslutar Leif.

Leif

Månadens reportage

Janson